

– Debatformat: EU's frihandelsaftale med Mercosur

INTRODUKTION

Denne debatøvelse handler om EU's frihandelsaftale med Mercosur. Eleverne skal arbejde med forskellige aktørers perspektiver og diskutere tre centrale spørgsmål om emnet. Øvelsen foregår som en fishbowl-debat, hvor eleverne på skift indgår i den aktive debatcirkel og repræsenterer deres aktør, mens deres gruppemedlemmer støtter dem udefra.

Varighed: 2 x 45 minutter

Materialer – overblik

- Lærervejledning
- Forberedelsesmateriale med 5 citater
- Debatark (1 pr. aktør)
- Faktaark om EU's handel med Mercosur

Faglig introduktion til emnet: EU's frihandelsaftale med Mercosur

Efter 25 års forhandlinger indgik EU og Mercosur-landene den 6. december 2024 en frihandelsaftale, der har til formål at reducere toldsatser og fremme handel mellem de to parter. Mercosur består af disse latinamerikanske lande: Brasilien, Paraguay, Uruguay, Argentina samt Bolivia. Hvis aftalen træder i kraft, vil tolden blive fjernet på 91% af de varer, EU eksporterer til Mercosur og 92% af de varer, Mercosur eksporterer til EU.

25 års forhandlinger er meget lang tiden. Aftalen har været længe undervejs, fordi den er meget omdiskuteret, og fordi der er mange modsatrettede interesser på spil for de involverede parter. Fra et europæisk perspektiv rummer aftalen et stort økonomisk potentiale, da det vil give europæiske producenter af f.eks. biler, kemikalier, vin, tekstiler og IT-produkter fordelagtige handelsvilkår i Mercosur-landene. Derudover vil den give EU adgang til billigere landbrugsvarer og eftertragtede råstoffer såsom litium, som bruges i batterier. Nogle mener, at adgangen til billigt litium er afgørende for den grønne omstilling i EU, og Mercosur-landene Bolivia og Argentina har nogle af verdens største reserver af litium. En frihandelsaftale mellem EU og Mercosur kan være med til at generere vækst i EU på et tidspunkt, hvor EU er økonomisk presset og udfordret af et forringet handelsmæssigt forhold til USA. Fra et latinamerikansk perspektiv rummer aftalen ligeledes et stort økonomisk potentiale ved at give landene bedre mulighed for at afsætte deres varer på et eftertragtet europæisk marked, hvor forbrugerne har stor købekraft.

På den anden side frygter europæiske landmænd konkurrencen fra brasilianske og argentinske kødproducenter, der ikke skal leve op til samme miljømæssige krav som europæiske producenter. De er bange for, at billige landbrugsvarer fra Mercosur-landene vil presse de europæiske producenter, og at de vil miste indtægter. Aftalen bliver også kritiseret af civilsamsfundsorganisationer fra både Europa og Latinamerika. De mener, at man i den meget lange forhandlingsproces slet ikke har inddraget de aktører, som aftalen kan få store konsekvenser for. Det er for eksempel små landbrug samt oprindelige folk, der bor i regioner i Mercosur-landene, som aftalen kan have direkte indvirkning på – eksempelvis Amazonas, hvor der er store problemer med, at folk på ulovlig vis rydder regnskov for at dyrke afgrøder som soja, der sælges som dyrefoder i EU.

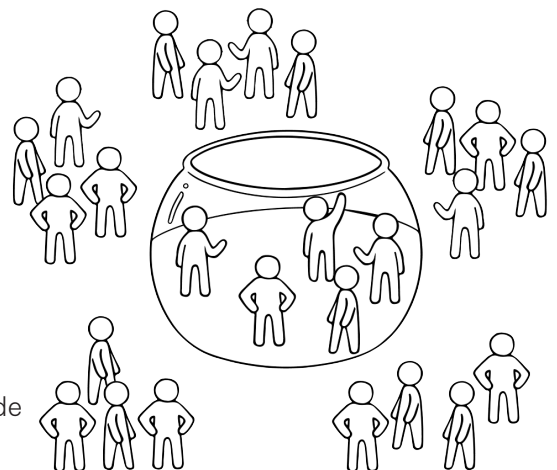
Aftalen er ikke endelig godkendt endnu, og der er stor modstand mod den både i EU's ministerråd og i Europa-Parlamentet. Hvis det lykkes at godkende aftalen, vil det være den største frihandelsaftale, EU nogensinde har indgået, og frihandelsområdet vil omfatte over 700 millioner borgere – et af de største frihandelsområder i verden.

Om debatformatet: Fishbowl

Debatten gennemføres som en fishbowl, hvor:

- Hver aktørgruppe vælger én elev til at stå i den indre cirkel (debattørerne).
- De resterende gruppemedlemmer står i den ydre cirkel, hvor de observerer og støtter deres aktør.
- Når en elev i fishbowlen "løber tør for argumenter", erstattes vedkommende af en anden fra gruppen.
- På den måde får alle mulighed for at deltage aktivt og prøve kræfter med at debattere.

Fishbowl-formatet giver både struktur og dynamik, og det skaber gode muligheder for, at alle elever arbejder med deres aktørs perspektiver.

Forberedelse før debatten

Læreren bør:

- Læse debatarkene for alle 5 aktører grundigt.
- Orienter sig i faktaarket og forberedelsesmaterialet.
- Sikre at eleverne kender fishbowl-formatet og rotationsprincippet.
- Dele eleverne op i fem grupper – én gruppe per aktør.
- Fjerne en aktør, hvis antallet ikke går op. Her skal læreren sikre, at debatbalancen ikke forvrides.
- Opstille bordene, så eleverne kan sidde i deres aktørgrupper under forberedelsen.

Faglig forberedelse

Eleverne kan med fordel arbejde med [DEO's temapakke om EU's frihandelsaftale](#) med Mercosur som lektie eller i et modul forud for debatten.

Debatten trin for trin

Forslag til program:

Tid	Indhold
5 min.	Introduktion til dagen og emnet i plenum ved læreren
40 min.	Eleverne inddeles i 5 grupper. De gennemgår først forberedelsesmaterialet sammen og forbereder sig derefter på den aktør, hvis position de skal repræsentere i debatten
Pause	5 min
40 min.	Debat i fishbowl. 3 runder af 10 minutter + 5 minutters buffer. Runderne startes af læreren i plenum. Hvis samtalen går i stå undervejs, kan læreren bruge de samtalestartere, der er forberedt til hver runde.
5 min.	Opsamling og evaluering i plenum

Samtalestartere man som lærer kan gøre brug af i debatten

Runde 1:

Hvad er fordelene og ulemperne ved frihandelsaftalen mellem EU og Mercosur?

Samtalestartere:

- Hvilke fordele og ulemper er der for EU? Hvilke fordele og ulemper er der for Mercosur?
- Kig på faktaarket: er der nogle lande, der har en særlig interesse i at gennemføre aftalen?

Runde 2:

Skal EU prøve at tvinge Mercosur til at leve op til de samme miljømæssige regler som europæiske landmænd? Eller skal EU i stedet overveje at lempe på de miljømæssige regler for europæiske landmænd?

Samtalestartere:

- Hvordan kan man konkret og praktisk sikre, at Mercosur lever op til de samme regler og europæiske landmænd? Skal EU for eksempel investere massivt i importkontrol ved EU's grænser?
- Hvilke fordele og ulemper er der ved at lempe miljømæssige regler for europæiske landmænd?
- Hvor meget fylder landbrugsvarer overhoved i handlen mellem EU og Mercosur?

Runde 3:

Hvad er vigtigst for EU og Mercosur: at sikre økonomisk vækst gennem eksempelvis frihandelsaftaler eller kampen mod klimakrisen?

Samtalestartere:

- På hvilken måde kan handlen mellem EU og Mercosur påvirke klimaet negativt?
- Kunne man eventuelt bruge den økonomiske vækst, som aftalen kan generere, positivt i forhold til klimakrisen?